

Kurzusleírás (tematika)

Kurzus neve (alcím, ha van): Kortárs kulturális és filozófiai stúdiumok / Esztétikai műveltség				
A kurzus oktatója/i, elérhetősége(i): Veres Bálint, veresbal@mome.hu				
Kód: B-AE-401-2D	Kapcsolódó tanterv (szak/szint): ESBA	A tantárgy helye a tantervben (szemeszter): 2-5.	Kredit: 5 (előadással együtt)	Tanóraszám: 24 Egyéni hallgatói munkaóra: 51
Kapcsolt kódok: -	Típus: szeminárium	Szab.vál-ként felvehető-e? Nem	Szab.vál. esetén sajátos előfeltételek: -	
A kurzus kapcsolatai (előfeltételek, párhuzamosságok): A kurzust a B-AE-401-1 kódú előadással együtt kell felvenni.				
A kurzus célja és alapelvei: A kurzus bevezetést kínál a kortárs kultra esztétikai dimenzióinak megértésébe.				
Tanulási eredmények (fejlesztendő szakmai és általános kompetenciák): <i>Tudás: ismeri a designkultúra spektrumán elhelyezkedő legfontosabb jelenségek esztétikai vonatkozásait</i> <i>Képesség: Alkalmazza az esztétikát jellemző alapvető gondolkodási irányokat, különböző megközelítésmódokat és érti a kritikai megközelítések közti különbségeket. Felismeri, definiálja és kreatívan megoldja az egyszerűbb problémákat. Képes rá, hogy összetett tények, jelenségek ok-okozati viszonyait felismerje, komponenseit elkülönítse és adott szempontok mentén strukturálja.</i> <i>Attitűd: Elkötelezett az esztétikai problémáknak a kultúra más aspektusaival egyensúlyban történő megközelítése mellett.</i> <i>Autonómia és felelősségvállalás: Az oktatói iránymutatás mentén önállóan tájékozódik és valósítja meg vállalt feladatait. Változó helyzetekben mozgósítja tudását és képességeit.</i>				
Esztétikai írástudás Az általános írástudás a nyugati civilizáció hosszú történetének viszonylag kései fejleménye. Nagyobb számban csupán a könyvnyomtatás feltalálása óta olvasnak az emberek és a teljes társadalomra kiterjedő oktatás csupán a 19. században honosodott meg, a 20. század végére szinte teljesen felszámolva az írástudatlanságot. Az írástudás nem csupán a teljeskörű állampolgári cselekvőképesség feltétele, hanem a műveltség alapja. A művelődés terén a könyvnyomtatás kezdetei óta bekövetkezett legnagyobb fordulatot a digitális kultúra megjelenése hozta el, amely a korábbiakhoz hasonlóan egy fokról-fokra kiterjedő 'digitális írástudás' programjával jár együtt. Nem mellékesen, a designerek és az ú.n. 'kreatív osztály' más képviselői a digitális műveltség élcapatához tartoznak. Ha valaki kompetensen képes értelmezni alfabetikus jelsorokat vagy komplex digitális jelkombinációkat, az még e képességek birtokában nem válik a szó szoros értelmében műveltté. Ha el tudom olvasni a törvénykönyvet, még nem leszek automatikusan a jogi kultúra értőjévé; ha a szakácskönyv utasításait követve megfelelő hozzávalókat megfelelő sorrendben dobálok a fazékba, még nem leszek mesterszakács. Az 'esztétikai műveltség' címszavával egy olyan műveltségterületre utalunk, amely a legkülönbébb kommunikációs ökoszisztémákban cirkuláló jelek (alfabetikus, grafikai, fotográfiai, mozgógépes, materiális, testi, stb képződmények) <i>minőségbeli</i> dimenziói között képes az eltájékozódásra. Az esztétikai művelődés kezdeti(bb) korszakában francia nyelven terjedt el egy divatos jelszó a kifinomult és holisztikus tapasztalatok jelzésére: 'je ne sais quoi' – azaz 'tudom-is-én-micsoda;' mármint, hogy a szépség és más esztétikai minőségek tapasztalatában van valami, ami ellenáll a meghatározhatóságnak – és ez éppenséggel a legfontosabb bennük. Hiszen <i>a minőségi tapasztalat az életnek nem pusztá díszítménye, hanem ösztönző, előre lendítő, teremtő alapja.</i>				

Az esztétikai műveltség nem pusztán a művészettel, designnal és kreatív folyamatokkal foglalkozó szakemberek nélkülözhetetlenül szükséges képessége, hanem mindenkié, aki minőségi tapasztalatokban bővelkedő életvezetést kíván folytatni. E kurzus ezt a képességet szándékozik bővíteni.

A szeminárium 2025 tavaszi kiadásában az esztétikai problémák megismerése során mindenekelőtt az IKEA világot fogjuk elemzéseink alapanyagának tekinteni, így az óra különösen is ajánlható építészettel és környezetalakítással foglalkozó hallgatóknak. A feldolgozandó irodalom alapján legalább középszintű angol nyelvtudás erősen ajánlott.

Témák:

1. Esztétika és érzékelés
2. Esztétika és ízlés
3. Esztétika és szépség
4. Esztétika és természet
5. Esztétika és művészet
6. Esztétika és tapasztalat
7. Hétköznapi esztétika
8. Esztétika és médiakultúra
9. Esztétika és antropológia
10. Esztétika és etika
11. Esztétika és giccs
12. Esztétika és életvezetés

Tanulásszervezés/folyamatszervezés sajátosságai:

A kurzus az elsődleges forrásokra alapozó tanári felvezetések és azok közös megbeszélése mellett kollektív módon feldolgozandó olvasási és írási feladatokat foglal magában.

A hallgatók tennivalói, feladatai: A kurzus teljesítéséhez a dokumentált jelenléten túl a félévközi órai feladatok elkészítésére lesz szükség.

A tanulás környezete: tanterem

Értékelés:

Az értékelés a hallgatói teendők, feladatok elvégzésével arányos.

Az érdemjegy kiszámítása:

Félévközi önálló szövegfeldolgozó feladat (40%), esztétikai tárgyú esszé (50%), órai aktivitás (10%)

Kötelező irodalom:

Vino, Valery (ed.). 2022. *Aesthetic Literacy: A Book for Everyone Volume I*, Melbourne: Mont.

<https://distortmag.myshopify.com/products/aesthetic-literacy-volume-i>

Vino, Valery (ed.) 2023. *Aesthetic Literacy: A Book for Everyone Volume II*, Melbourne:

Mongrel Matter.

<https://distortmag.myshopify.com/products/aesthetic-literacy-volume-ii>

Ajánlott irodalom:

Danto, Arthur, 1997, Hogyan semmizte ki a filozófia a művészetet?, Budapest: Atlantisz.

Gumbrecht, Hans Ulrich, 2010, A jelenlét előállítása, Budapest: Ráció.

Highmore, Ben, 2014. "Komódista kiáltvány", Disegno I/1.

Kristeller, Paul Oskar, 2003, „A művészetek modern rendszere” [1951-52], in Vulgo, 2003/1, 46-66.

Seregi, Tamás. 2017, Művészet és esztétika, Szeged: Tiszatáj.

Shusterman, Richard, 2003, Pragmatista esztétika, Pozsony: Kalligram.

Welsch, Wolfhang, 2011, Esztétikai gondolkodás, Budapest: L'Harmattan.

Egyéb információk:

Máshol, vagy korábban szerzett tudás elismerése (validációs elv):

(nem adható felmentés a kurzuson való részvétel és teljesítés alól, felmentés adható egyes kompetenciák megszerzése, feladatok teljesítése alól, más, tevékenységgel egyes feladatok kiválhatók, teljes felmentés adható)

Tanórán kívüli konzultációs időpontok és helyszín:

MOME UP415, hétfő, 15:00. Előzetes bejelentkezés szükséges.